

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z HISTORII
W KLASACH IV-VIII
SPOŁECZNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 2 W BIAŁYMSTOKU**

I. Podstawa prawna do opracowania PSO:

- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572 ze zm.) - art. 44b.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej dla szkoły podstawowej
- Statut Społecznej Szkoły Podstawowej nr 2 w Białymstoku
- Podstawa programowa dla szkoły podstawowej

II. Informacje wstępne

Celem nauczania historii w szkole podstawowej jest zapoznanie uczniów z najważniejszymi wydarzeniami z przeszłości, rozwijanie poczucia więzi z rodziną, narodem, społecznością europejską i światową, kształtowanie postaw moralnych, patriotycznych i obywatelskich, szacunku do własnego państwa i symboli narodowych.

Realizacji tych celów służy ocena wiadomości i umiejętności ucznia. Ma ona za zadanie przekazać informację uczniowi, jego rodzicom oraz nauczycielowi, co osiągnął, co zrobił dobrze i ile potrafi. Przedmiotem oceny są: wiadomości, umiejętności, postawa.

III. Kontroli i ocenie podlegają:

prace pisemne, wypowiedzi ustne i prace praktyczne.

A. Pisemne:

- odpowiedź na pytania
- rozwiązywanie wskazanych zadań, wykonywanie ćwiczeń
- testy
- kartkówki

B. Ustne:

- kilkuzdaniowa wypowiedź
- udział w dyskusji
- prezentacja pracy własnej lub grupy

C. Praktyczne:

- wytwory pracy np. album, drzewo genealogiczne, praca plastyczna
- gromadzenie i segregacja materiałów
- posługiwanie się mapą, atlasem, słownikiem, tekstem źródłowym
- współpraca w grupie
- samokształcenie

IV. Aktywność uczniów podlegających ocenianiu na lekcjach historii

Oceniane umiejętności	Aktywność ucznia podlegająca obserwacji i ocenie	Narzędzia oceny
Pisanie	Referaty Sprawdziany pisemne	Kryteria oceny prac pisemnych Kryteria sprawdzianów

	Kartkówki	
Mówienie	Wypowiedzi ustne na lekcjach Udział w dyskusji	Kryteria wypowiedzi ustnej Obserwacja
Współpraca w grupie	Praca w grupach na lekcji	Obserwacja Karta oceny pracy w grupie Karta samooceny
Posługiwanie się terminami historycznymi	Wypowiedzi ustne Prace pisemne	Kryteria wypowiedzi ustnej Kryteria oceny prac pisemnych
Posługiwanie się mapą i atlasem	Wypowiedzi ustne Prace pisemne Zadania praktyczne	Kryteria wypowiedzi ustnej Kryteria oceny prac pisemnych Obserwacja
Porządkowanie i selekcja materiału	Gromadzenie i selekcja materiału	Obserwacja
Poszukiwanie i posługiwanie się źródłami informacji	Praca ze słownikami Gromadzenie materiału Samodzielne zdobywanie informacji	Obserwacja
Terminowość wykonywania zadań	Planowanie Organizowanie	Obserwacja
Kreatywność	Prace praktyczne	Obserwacja

V. Kategorie ocen:

- sprawdziany wiadomości
- odpowiedzi ustne
- kartkówki (obejmują materiał z 3- ostatnich lekcji, mogą być nie zapowiadane)
- aktywność na lekcji (3 plusy – ocena bardzo dobra, 5 plusów – ocena celująca)
- zeszyt ćwiczeń
- dodatkowe prace np. referaty, strój starożytny
- prace domowe

VI. Wymagania na poszczególne stopnie szkolne w klasyfikacji semestralnej i rocznej.

Uczeń otrzyma ocenę:

NIEDOSTATECZNĄ jeżeli:

- nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych poleceń wymagających zastosowania podstawowych umiejętności.
- nie opanował minimum wiadomości programowych

DOPUSZCZAJĄCĄ jeżeli:

- opanował zakres wiedzy i umiejętności na poziomie elementarnym,
- nie pracuje systematycznie i niezbyt chętnie podejmuje zadania wskazane przez nauczyciela
- nie pracuje w grupie ani zespole zadaniowym,
- nie formułuje własnych wniosków,
- przy pomocy nauczyciela potrafi wykonać proste polecenia wymagające zastosowania podstawowych umiejętności.

DOSTATECZNĄ jeżeli:

- opanował zakres wiedzy i umiejętności w stopniu poprawnym,
- czasami pracuje niesystematycznie i niezbyt chętnie podejmuje pracę indywidualną, grupową lub zespołową,
- rzadko uczestniczy w dyskusji i pracach zespołowo – grupowych,
- czasami poprawnie formułuje wnioski,

- ma problemy z obroną swoich poglądów,
- nie zawsze wywiązuje się z powierzonych zadań lub ich części,
- potrafi pod kierunkiem nauczyciela skorzystać z podstawowych źródeł informacji.

DOBRA jeżeli:

- opanował zakres wiedzy i umiejętności w stopniu średnim,
- charakteryzuje go najczęściej systematyczna i efektywna praca zarówno indywidualna jak grupowa,
- często uczestniczy w dyskusji i pracach zespołowo – grupowych,
- poprawnie formułuje wnioski i udaje mu się bronić swoich poglądów,
- odpowiednio wywiązuje się z powierzonych zadań,
- potrafi korzystać ze wszystkich poznanych w czasie lekcji źródeł informacji.
- zna najważniejsze wydarzenia i postaci z dziejów regionu.

BARDZO DOBRA jeżeli:

- opanował bardzo dobrze zakres wiedzy i umiejętności programowych,
- charakteryzuje go systematyczna i efektywna praca indywidualna i zespołowa,
- chętnie uczestniczy w dyskusjach i pracach zespołowych,
- właściwie formułuje wnioski i broni swoich poglądów,
- wyróżniając wywiązuje się z powierzonych zadań i ról,
- sprawnie korzysta ze wszystkich dostępnych i wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji.
- potrafi dzięki wskazówkom nauczyciela dotrzeć do innych źródeł wiadomości.
- bierze udział w konkursach historycznych.
- wykorzystuje wiedzę nie tylko z historii, ale również przedmiotów pokrewnych.
- posiada wiedzę o regionie

CELUJĄCA jeżeli:

- opanował w pełni zakres wiedzy i umiejętności programowych
- samodzielnie sięga do różnych źródeł informacji.
- przejawia samodzielne inicjatywy rozwiązywania konkretnych problemów
- wiąże dzieje własnego regionu z dziejami Polski lub powszechnymi.

VII. Zasady oceniania

A. Odpowiedzi ustnej z historii

Ocena niedostateczna:

- nie wykazał się wiadomościami wymaganymi na ocenę dopuszczającą
- nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszych zadań

Ocena dopuszczająca:

- przy pomocy nauczyciela uczeń wykonuje proste zadania, wykorzystuje podstawowe umiejętności
- potrafi określić wiek, jego połowę, w którym miało miejsce dane wydarzenie
- potrafi umieścić najważniejsze wydarzenia w czasie, zaznaczyć je na osi czasu
- zna podstawowe fakty, postacie i terminy niezbędne w procesie nauki
- wypowiada się krótkimi zdaniami, popełnia liczne błędy językowe

Ocena dostateczna:

- uczeń rozumie podstawowe fakty i pojęcia historyczne
- potrafi uporządkować najważniejsze wydarzenia chronologicznie
- potrafi łączyć postacie z odpowiadającymi im wydarzeniami
- potrafi z osi czasu odczytać zaznaczoną datę
- wskazuje na mapie miejsca omawianych wydarzeń
- potrafi wykorzystać podstawowe źródła informacji
- przy pomocy nauczyciela rozwiązuje podstawowe problemy

- formułuje wypowiedź 2-3 zdaniową
- popełnia błędy językowe i stylistyczne

Ocena **dobra**:

- samodzielnie rozwiązuje podstawowe problemy a trudniejsze przy pomocy nauczyciela
- określa przyczyny i skutki wydarzeń historycznych
- posługuje się terminologią poznaną na lekcji
- potrafi scharakteryzować poznane sylwetki osób,
- lokalizuje na mapie przebieg wydarzeń
- porządkuje wydarzenia chronologicznie
- wykorzystuje źródła informacji poznane na lekcji
- formułuje dłuższą poprawną pod względem językowym wypowiedź
- próbuje dokonywać własnych sądów i opinii

Ocena **bardzo dobra**:

- samodzielnie rozwiązuje problemy podstawowe i trudniejsze
- prawidłowo posługuje się wiedzą i umiejętnościami zdobytymi na lekcji
- samodzielnie dostrzega i omawia przyczyny i skutki wydarzeń
- przedstawia na mapie zmiany terytorialne
- potrafi z osi czasu odczytywać odpowiadającą danemu wydarzeniu datę
- wykorzystuje źródła informacji wskazane przez nauczyciela
- samodzielnie dokonuje ocen poszczególnych wydarzeń i postaci
- formułuje dłuższą samodzielną wypowiedź poprawną pod względem językowym

Ocena **celująca**:

- samodzielnie rozwiązuje problemy
- samodzielnie dostrzega związki między wydarzeniami
- wyraża własne zdanie, popiera je logicznymi wydarzeniami
- wykorzystuje wiedzę o regionie
- wypowiada się poprawną polszczyzną

B. Pracy w grupie

- zaangażowanie w pracę grupy
- realizacja wyznaczonego zadania
- pełnione funkcje i role
- rozumienie osobistej sytuacji w grupie
- umiejętności pracy w grupie

niedostateczna	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
Przeszkadza członkom grupy w pracy Nie wykonuje wyznaczonej pracy w określonym czasie Zajmuje się innymi sprawami Nawet przy pomocy kolegów i nauczyciela nie wykonuje zadania Nie wywiązuje się (lub rzadko) z	Na czas wykonuje tylko część zadanej pracy Czasami przeszkadza innym Realizuje przy pomocy kolegów lub nauczyciela tylko część zadań Czasami nie wywiązuje się z pełnionych w grupie funkcji	Pracuje przy wykonaniu większości zadań ale zdarza mu się nie akceptować przynależności do danej grupy Realizuje większość zadań sam Zgodnie z predyspozycjami potrafi wykonać niektóre funkcje w grupie	Jest zdyscyplinowany Wnosi pozytywny wkład w pracę grupy Wykonuje zadanie w wyznaczonym czasie Konsekwentnie wykonuje swoją pracę Wykonuje zgodnie z predyspozycjami przydzielone funkcje ale próbuje podejmować inne	Zaangażowany w pracę w grupie Wykazuje inicjatywę Angażuje wszystkich do pracy Pomaga kolegom mającym trudności Samodzielnie podejmuje się realizacji zadania Przyjmuje na siebie wiele zadań Zdyscyplinowany

powierzonych zadań i funkcji Nie uświadamia sobie własnych trudności we współdziałaniu Nie docenia pracy innych, negatywnie dominuje w grupie	Nie przyjmuje do wiadomości informacji zwrotnych nauczyciela i kolegów na temat jego pracy w zespole Rzadko chwali wkład pracy innych Nie szanuje zdania innych	Akceptuje opinie nauczyciela i kolegów na temat swojej pracy w grupie Potrafi pochwalić kolegów za pracę ale zdarza mu się również i ich krytyka	Dostrzega swoje wady pracy w grupie i stara się je likwidować Tolerancyjny Docenia pracę innych	Potrafi pokierować członkami zespołu Pełni wiele funkcji Potrafi wskazać swoje mocne i słabe punkty pracy w grupie Potrafi ocenić pracę innych, stwarza pozytywną atmosferę podczas pracy, szanuje innych
---	---	---	---	--

C. Prac domowych

Celem zadawania prac domowych jest rozwijanie zainteresowań ucznia, motywacja do nauki, organizacja i planowanie samouczenia się.

- Uczeń ma obowiązek systematycznego odrabiania prac domowych.
- Nauczyciel określa zasady wykonania zadania - sposób, termin
- Uczeń ma obowiązek przestrzegania terminu wykonania zadania
- Nauczyciel dostosowuje termin realizacji zadania do stopnia jego trudności
- Nauczyciel sprawdza wykonane zadania w wyznaczonym terminie
- Za wykonane zadanie uczeń może otrzymać ocenę lub „+” (w zależności od stopnia trudności zadania lub sposobu jego wykonania)
- Brak pracy domowej zostaje odnotowany przez nauczyciela za pomocą „-” lub „np.” (jeżeli uczeń zgłosił wcześniej brak zadania nauczycielowi)
- Uczeń ma możliwość poprawy oceny po wykonaniu zadania w terminie wyznaczonym przez nauczyciela
- Ocenianie prac następuje zgodnie z umową dotyczącą konkretnej pracy

D. Sprawdzianów / testów

- Sprawdziany są przeprowadzane po każdym lub kilku blokach tematycznych
- Sprawdzian poprzedzony jest zawsze lekcją powtórzeniową, jest zapowiadany przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem
- Nauczyciel podaje uczniom zakres materiału i umiejętności sprawdzanych na sprawdzianie
- Nauczyciel sprawdza i podaje wyniki sprawdzianu do wiadomości uczniów w terminie do 7 dni od daty pisania
- Uczeń może poprawić każdą ocenę ze sprawdzianu na zasadach ustalonych przez nauczyciela (zgodnych z WSO)

- Normy oceny sprawdzianów:

Celujący	"6"	$96\% \leq „6” \leq 100\%$
Bardzo dobry	"5"	$90\% \leq „5” < 96\%$
Dobry	"4"	$75\% \leq „4” < 90\%$
Dostateczny	"3"	$50\% \leq „3” < 75\%$
Dopuszczający	"2"	$33\% \leq „2” < 50\%$
Niedostateczny	"1"	$0\% \leq „1” < 33\%$

VIII. Wszelkie kwestie dotyczące oceniania, które nie zostały zawarte w niniejszym dokumencie, można znaleźć w Statucie Społecznej Szkoły Podstawowej nr 2 w Białymstoku.

Opracowała:
Małgorzata Wiśniewska

Białystok, dn. 29.08.2025 r.